

200-224=25 db

5578

10836

ISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 Éves előfizetés 18 Ft.
 Három hónapos előfizetés 6 Ft.
 Három hónapos előfizetés 6 Ft.
 Három hónapos előfizetés 6 Ft.
 Három hónapos előfizetés 6 Ft.
 Három hónapos előfizetés 6 Ft.
 Három hónapos előfizetés 6 Ft.
 Három hónapos előfizetés 6 Ft.

Megjelenik minden nap, kivéve
 ünnepnapokat és szombatokat.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Nagyváradi, Szilágyi Dezső-
 utca 10. sz. alatt.
 A szerkesztőség kéziratok ve-
 tésére és megőrzésére
 vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a ki-
 adósághoz intézendők.

III. évfolyam 1917. évi. Nagyváradi Szombat, 1917 szeptember 1.

A középponti hatalmak válasza a pápa jegyzékére.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Kölnische Zeitung szerint a középponti hatalmak válasza a pápa békejegyzékére nem fog egyhamar bekövetkezni, mert a válasz idől igényel, különösen a tengerek szabadsága Törökország szempontjából nagyon megfontolandó. Bár a középponti hatalmak a pápa békejegyzékét élénk rokonszenvvel kísérik, a jegyzék némileg egyoldalú, ami a középponti hatalmak álláspontját megnehezíti.

Az orosz katonai élelmezés válsága.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A Russkoje Slovo jelenti, hogy az orosz hadtápszolgálat megfenekelt. Az élelmezési miniszter mind erélye hiábavaló volt eddig, hogy alkalmas intézkedéssel javítson a helyzeten.

20,000 orosz katonát végeztek ki.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából jelentik: Pétervári hírek megerősítik, hogy a legutóbbi három hét alatt 20,000 orosz katonát végeztek Oroszországban elégedetlenség miatt.

Tót-cseh brigádok Amerikában.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Észak-Amerika tót és cseh lakosai önkéntes expedíciót szerveztek a nyugati frontra. Az Angliában tartózkodó tótok és csehek is beléptek az angol hadseregbe.

Gurko tábornokot lefokozták.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából jelentik: Az orosz kormány Gurko tábornokot lefokozásra és száműzésre ítélte. A tábornok tiltakozott az ítélet ellen és követelte, hogy állítsák illetékes haditörvényszék elé.

Az antant békére gondol.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A Handelsbladet jelentése szerint Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok megtekintették előkészületeiket a béke megelőző átmeneti időre.

Japán nem békül.

Budapest, aug. 31. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: A Petit Journal párisi lap jelenti, hogy a japán kormány elutasította a pápa békeajánlatát.

Lanyhul az olaszok harci kedve.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik este: Az Isonzónál két heti harcok után a mai nap a harci tevékenység csekély volt. Az olaszok folytatják ugyan még erőfeszítéseiket a bainszszai fensík ellen, de a jelek máris arra mutatnak, hogy az olasz offenzíva álló harccá fejlődik át.

Öt tagu direktorium Oroszországban.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Pétervári politikai körökben mahacsul tartja magát a hír, hogy a mostani miniszteriumot öt tagu direktorium váltja fel, mely az alkotmányozó gyűlés összehívásáig a végrehajtó hatalmat fogja gyakorolni.

Az államok közösen viseljék a kárt.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Az angol szociálisták a konferencia határozatából békejegyzékükben követelik, hogy a hadi károk helyreállítását valamennyi hadviselő állam közösen viselje. Elsass, Lotharingia, Lengyelország, a balkán államok, Irország, Algír, Egyiptom, India, Örményország alkotmány formájukat népszavazással állapítsák meg.

Miljukov a katonatanács ellen.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Miljukov volt miniszter a katonai és munkástanács ellen agitációs beszédet tartott és követelte ennek azonnali feloszlását.

Ed - Egyes szám ára 12 fillér.

Rettenetes olasz támadások.

Keleti harcok. Budapest, augusztus 31. (Hivatalos) Kelet-Gali-ciában Skálánál rohamosapataink sikeres előretörést intéztek az ellenség árka ellen.

Olasz harcok. Budapest, augusztus 31. (Hivatalos.) Triestet tegnap délben az ellenséges repülők negyedizben támadták meg, anélkül, hogy említésreméltó károkat okoztak volna. A Karszt-fensíkon aránylag nyugalom volt. Görz területén az olaszokat az utolsó támadásban szenvedett veszteségteljes vereségük szünetre kényszerítette, amit arra használtunk fel, hogy egyes megmaradt ellenséges fészkeket kiemeltünk. Káltól északra, miután reggel az ellenség egyes részleges rohamait visszavertük, nappal szintén nem került sor nagyobb harcra. Annál féktelenebbül vetették magukat újból az olasz hadosztályok a már említett szakaszok között húzódó harcra.

A Podlescenél, Madoninál, Bristofnál levő állásainkra és hét napja az Isonzo viadal középpontjában álló Monte San Gabrielnél. Az ellenség rendkívüli macakossággal egyik támadását a másik után intézte. Az Ausztria és Magyarország valamennyi részéből való csapatkötelékek vitészségének és kitartásának volt ismét köszönhető, hogy az ideoda hullámzó csatában összes állásainkat győzelmesen megtartottuk. Az órák-hosszat tartó közelharcokban csapataink újból esalhatatlan bizonyosságát szolgáltatották férfias fegyelmüknek, harci erkölcsüknek és alapos kiképzés eredményeinek. Állandó friss támadó szellemű áthatva osztagaink este Bristofnál, amidőn az olaszok rohamaikkal némileg felhagytak, 3 olasz tisztet, 110 főnyi legénységet és két géppuskát hoztak be az ellenséges árkokból. A csata 14 ik napja is a siker napja volt tehát csapataink számára. Karinthiában nem volt különösebb esemény. A dél-tyroli határon Bezottától északnyugatra az ellenségtől elragadtunk egy támaszpontot. Az olaszok közül, aki a harcban nem vesztett oda, azt fogolyként vittük el.

A vereség főnöke.

Wilson nem tárgyal a német kormánnyal.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Rottterdamból jelentik: a Reuter-ügynökség az amerikai lapok közlése alapján azt írja, hogy Wilson azért utasította vissza a pápa békejavaslatát, mert a mai német kormány nem biztosíthatja a jövő békéjét. Wilson kijelentése szerint Amerika nem hajlandó tárgyalni a orosz autokrácia képviselőivel.

Az Unió válasza a pápa békeajánlására.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Lujánból jelentik: Az angol követ ma délután átnyújtotta a pápai államtitkárnak az Uniónak a pápa békeajánlására adott válaszákat, melyet Lansing írt alá. A válasz teljes szövegét az olasz lapok washingtoni távirat formájában közlik. A válasz nem oly mereven elutasító, mint ahogy a lapok tegnap közölték. A jegyzék azt írja, hogy Németország kormányának békenyilatkozatát jelesen nem lehet a tartós béke garanciájának elfogadni, csak akkor, ha ezt a szó magának a német népek döntő próbája akaratú és szándéka értheti meg, amit a világ többi népe elfogadnak. Nekünk meg kell várni a köztársaság nagy népeinek szándékainak új próbáját. Adja Isten, hogy ezt a próbát minél hamarabb és oly módon ajánlják fel, hogy az összes népeknél a bizalmat és a békés együttélés lehetőségét helyre állítsák. A háborúra szülő olasz lapok belső körökben is, melyek nem a kormány hozzájárulása nélkül írják, kiemelik, hogy az elutasító válasz nem sértheti meg a pápai szék tekintélyét.

Gunariszt vád alá helyezték.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Athénból jelentik: A görög kamara nagy szótöbbséggel Gunariszt volt görög miniszterelnököt vád alá helyezte a miatt, mert a németektől 800,000 milliót kölcsönt vett fel és a Rupel erődöt átengedte a németeknek és a bolgároknak.

A Wolff-ügynökség esti jelentése.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség esti jelentése: A helyzet változatlan.

Helyi harcok nyugaton.

Berlin, augusztus 31. A nagyfőhadiszállás jelentik:

Nyugati harcok.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Flandriában a főseregek harcra tevékenysége a tengerparton, az Isér és a Vis között enyhén fokozódott. Újra több ízben összetűzésekre került a sor. Állásaink előtérben nagyszámú angol fogtuk el.

Az Artoisban Lunétól északra helyi harcok fejlődtek, melyek a sötétség beálltáig tartottak. Les Chatellier-től dél-nyugatra vadász századok az angolok legújabb területi nyereségének egy részét ki-ragadták az ellenség kezéből. Számos foglyot szabtunk be. Saint Quentin ismét az angolok őrrel állott.

A német trónörökös hadserege. A Chemin des Dames hegyén keleti felében a tűz tevékeny élénk volt. Verdun előtt a romboló tűz a Mass mindkét partján este ismét erős tűzszüneti harcra ment át anélkül, hogy eddig újabb támadásokra került volna sor.

Sikeres vállalkozás a Pruthon át.

Keleti harcok.

Düneburgtól északnyugatra Lucktnál orosz portyázó osztagok tüzelés védelme alatt előretörték. Árokvédő legénységük visszaverte az ellenséget, spp oly eredménytelenek voltak az oroszok vállalkozásai a Naroc tónál is. Szálánál néhány századunk átkelt a Pruthon, betört az oroszok állásába és az árokművek széttrombolása után foglyokkal és szakmánnal tértek vissza a folyón keresztül.

A Dnyeszter és a Duna között a helyzet változatlan.

Macedóniai front.

Nagy hőségben tovább tart a harc tevékenység. Dobropoljanál szerb osztagokat, a Dojran tó felől nyugatra angol osztagokat súlyos veszteségek mellett visszautasítottunk.

Ludendoeff, első főhadiszállásunk.

Óriási erdőégés Szibériában.

Budapest, aug. 31. (Saját tudósítónktól.) Péterváradról hivatalosan jelentik. Keleti és déli Szibériában roppant erdőégés pusztult. Irkuck környékén az erdőt a lángok elpusztították. A Lena folyónak mindkét partján a tűzvész pusztította a széri a folyón a hajózást be kellett szüntetni.

Ellentétek Kerenski és Kornilov közt.

Budapest, augusztus 31. (Saját tudósítónktól.) Karlsruhe-ból jelentik: Kerenski és Kornilov fővezér közt nagy ellentétek vannak. Kornilov lemondással fenyegetődik. Kerenski-nek meg kellett ígérnie, hogy nem avatkozik bele a főparancsnok hatalmi körébe.

Ujabb helyárfelemelést kér a szinigazgató.

**Nem kezdheti meg az előadást,
míg a kérdést el nem döntik.**

A szinügyi bizottság tegnap délután nagy jogi vita volt a felett, hogy a színház helyárák felemelésének kérdését be kell-e vinni a törvényhatóságba, vagy tisztán a jogi bizottság hozhat végérvényű határozatot ebben a kérdésben.

A vita ezzel végeződött, hogy a szinigazgató kérelmét a helyárák felemelése iránt, kiadják egy bizottságnak, hogy százalékosan számítsa ki az egyes helyeknél tervezett emelést.

Ezzel a szinigazgató most nehéz helyzetbe jutott, mert Erdélyi Miklós állítása szerint, míg a helyárák felemelésének kérdése nem dől el, nem tudja megnyitni a színházat a hétköznapi életnek.

A szinügyi bizottság elé került a társulat névsora, amelyben sok új nevet látunk; a körben is nagyobb számmal vannak új tagok.

A szinügyi bizottság ülésén, dr. Mihály Lajos elnöke mellett Rimler Károly, Harmathy Károly, dr. Popovics Miklós, dr. Thury Kálmán, Schwarz István, Baróthy Pál, dr. Thury László, Kelen Béla, Bráder Árpád, Kőszeghy József, Erdélyi Miklós szinigazgató és Pásztor Bertalan jegyző voltak jelenek.

A társulat személyzete.

Dr. Mihály Lajos elnök bemutatja először az új szezonban működő tagok névsorát a következőkben:

Működő személyzet:

Nők: E. Kovács Marianna, Habár Szerefia, Havasi Marianna, J. Gardig Aranka, H. Körtzel Juli Kovács Margit, Megyesi Ilona P. Pintér Margit, Polgár Marianna, T. Pogány Jenke, Vámos Gizi, Vig Manci, Sz. Zsigmond Anna.

Férfiak: Bihar Ákos, Bihar Sándor, Bekffy Lajos, Helmey Lajos, Négyessy Mátya, Stoll Béla, Szabó Gyula, Szilágyi Jenő, Vámos Jenő, Vándi Lajos, Tompa Béla, Tóth Elek, Várady Aladár, Kovács Miksa.

Kar és segédzenész.

Aranyossy Aranka, Bécsi Nusi, Bodócs Józsa, Boross Margit, Csiga Rósi, M. Csene Stafi, Kozma Béke, Kovács Miksiné, Lengyel Margit, Némethi Jenke, Rács Nusi, Nagy Margit, V. Sándor Marianna, Vihari Béláné, Utassy Ida, — Csengeri Lajos, Molnár (Rész), Mikucs János, Palfy Boldizsár, Patai József, Szabó Miklós.

A zenekar a 4. honvédfalogszerep zenekarról, 26 taggal.

A szinügyi bizottság a névsort tudomásul vette; a bemutató előadásokon győződnek meg, hogy az új tagok megfelelnek a kívánalmaknak a mennyiben emelik a társulat színvonalát.

Az előző havi műsor.

Előterjesztette elnök a szinigazgató által a szezon első hónapjára összeállított mű-

sor, amely szerint a következő darabok tűszettek ki előadásra:

Csárdáskirálynő, Traviata (opera), Venzerkék, Szabin nők elrablása, Faust (vígjáték), Óh Teréz (új opera), A márvány menyasszony (új opera), A paszirta (új vígjáték), Tiszák szelídülése (új komédia), Mignon (új betanulás).

A műsort a bizottság kedvezően fogadta.

A helyárák felemelése.

Ezúttal újra került a szinigazgató kezébe a helyárák felemeléséről. Nem százalékosan, hanem az egyes helyek szerint fix összeggel kéri az árak felemelését, a pályásoktól kezdve a kassza állóhelyig. A helyárák felemelését kiadásainak tetemes emelkedésével indokolja az igazgató.

Nagy vita indult meg a kérvény körül.

Baróthy Pál azt vitatta, hogy a szinügyi bizottság csak véleményezheti a helyárák felemelését, de annak jóváhagyása a törvényhatóságtól függ.

Dr. Thury László igazgatót ad Baróthynek. Mivel a szinigazgatóknak 2 évvel meghosszabbították a szerződést, az igazgató tetemes új terheket is vállalt magára. Ezzel szemben a vértörök is biztosítani kell, hogy ezen meghosszabbított idő alatt a megadott helyárak felemelést is nem szállítsa a város. Most mikor a pótszerződés bemegy a törvényhatósághoz, vigyék be a helyárák felemelését is. A törvényhatóság beleegyezése nélkül nem emelhetik az árakat. Másként a szerződést kilehetné játszani.

Harmathy Károly szerint a dolog felett lehet vitálni, de kijáratáról nem lehet beszélni.

Dr. Thury Kálmán elvitatlanul tartja, hogy a szabályzat szerint a jog van a bizottságnak a helyárák felemelésére, az emeléstől nem lehet. A helyárák emelése nem tartozik a törvényhatóság hatáskörébe.

Dr. Thury László ezzel szemben a szinügyi bizottságot csak véleményezőnek tartja; de a jóváhagyása a törvényhatóság joga; az felkérhető a bizottság határozatát.

Dr. Mihály Lajos elnöknek az a véleménye, hogy itt szerződésről nincs szó, a szabályrendelet adja meg a jogot a bizottságnak a helyárák megállapítására. Terhes pótszerződés jött létre, az igazgató új terheket vállalt a törvényhatóság megadta a jogot neki, hogy a szerződés tartamára a helyárákat felemelje. A bizottság nem adta fel a jogot, hogy a helyárák felett rendelkezzenek.

A bizottság ezután kimondta, hogy illiketlen a kérvény tárgyalására.

Rimler Károly szerint érdemben nem lehet ma a kérdés felett tárgyalni, mert nem tudják százalékosan, hogy az egyes helyeknél milyen emelést kér az igazgató. Kérdjenek ki egy 3 tagú bizottságot, hogy

a kért emelést százalékosan számítsa ki a jelentést tegyenek, hogy mely helyeknél hány százalékos lenne a kért emelés. Ezzel kell felállítani. Már 20 százalékos emelést engedélyeztek. Az a közönség fog járni a színházba, aki kiszorította onnan a rendes látogatókat. Számszerűleg kell elbírálni az újabb emelés iránti kérelmet. Az olcsó helyeknél kevés emelés, de az egész terhet a pályásokra sem lehet kivetni. A kiküldendő bizottságban a főszámvivő is vegyen részt.

Kelen Béla már a korábbi emelésnél kívánta, hogy az igazgató mutassa be a számadást, de nem tette, hanem inkább visszavonta a kérelmet. Legalább a kassza szerint a színház ma jó vállalat. Joga volna a bizottságnak a számadásokba betekinteni. Vigalmi adót nem lehet a színházra kivetni, de lehetne, hogy az árfelemelés ellenében fizessen a városnak. Igaza van a polgármesternek. Az igazgató kérelmét számadással vette a látja, hogy a drágább helyeknél 28—30 százalékos, az olcsóbb helyeknél 35—38 százalékos, míg a kassza álló 45—50 százalékos, a kassza állóhelyen is 20 százalékos lenne az emelés.

Baróthy Pál hosszánál a bizottság kiküldéséhez, de ennek feladatát kibővítené ezzel, hogy vizsgálja meg az igazgató által felhozott indokokat; továbbá az állított 28 ezer korona kiadás számszerint ebben a szezonban megfelel-e a valóságnak; meg kellene állapítani, hogy az igazgató által felállított kívánt elővetéllé pénzár mind új terheket róna a közönségre?

Rimler Károly az emelést progresszív alapon kívánja keresztől vinni, a kérvényből pedig azt látja, hogy éppen az olcsóbb helyeken lenne horribilis emelés.

Dr. Thury László felveti a kérdést, hogy miképpen lehetne a tisztviselő családok színházba járását előmozdítani? Mondjuk elő, hogy a kör- és magánintézmények a szabályt, körzések és társaságok igénybe vehessék. Másként téves uton járunk. Az intelligens körösségek ma nem járhat színházba. Utasítsák a kiküldendő bizottságot, hogy ezt a kérdést is tegye gondolkodás tárgyává a erre nézve is terjesztse elő javaslatot.

Előszólik egy polgármesteri javaslatot, mint a feltehető pótlásokat. A szűkebb bizottságot a polgármester elnöke mellett Baróthy Pál, Kelen Béla, dr. Thury László és Sütő Géza főszámvivő tagokból kiküldték.

A szinigazgató helyár felemelés iránti kérelme felett a bizottság javaslatának beérkezése után határoznak.

Ezzel véget ért az ülés.

*** Wekerle kormánya Bihar megyéig.** Tegnap érkezett meg Bihar megye alispáni hivatalához Wekerle Sándor miniszterelnök augusztus 23-án kelt leirata, melyben értesíti a törvényhatóságot az ő és miniszterei kinevezéséről:

— Midőn kinevezetésemről — mondja a leirat — a törvényhatóságot állásom el foglaltása alkalmából értesítem, egyszerűen az az várakozásomnak adok kifejezést, hogy engem és miniszterterjesztésemet legkegyelmesebb urunk ő felsége bizalma által elnök tiszti feladataink megoldásában törvényes hatáskörében hasznos buszgalommal és erélyvel támogatni fog.

Mór, Jakab, Samu és társaik.

Szép kis társaság indul Stockholmba, állítólag a magyar szociáldemokraták képviselőlétségben. Miat tudósítónk jelenti, a stockholmi nemzetközi konferenciára a magyarországi szociáldemokrata párt megbízottjaként ezúttal is Bokányi Dózsa, Buchinger Manó, Garami Ernő, Kuefl Zsigmond, Weitner Jakab és Jászai Samu szakszervezeti titkár mennek ki Stockholmba, de külön delegátust küld ki a szakszervezeti tanács Rotherstein Mór, a vasutasok szakszervezete Landler Jenő dr, az építőmunkások szövetsége Garbai Sándor és a nyomdász szakszervezet Paldi Gyula eseményében. Valamennyi szocialista megbízottnak már kézbesítették az utlevelét.

Összüljük, hogy az eddigi tapasztalatok után a külügyminiszter ezekben megint utlevelét adott. A külügyminiszternek tudomásra kell hogy legyen arról a eseménytelen esetről, melyet Jakabék már egyszer Stockholmban jártak, mikor szembenéztek rágalomokkal árulkodtak a magyar nemzetre, mely őket befogadai elég könnyelmű volt. Akkor Czarda külügyminiszter az országos háborús helyzetén folytán kénytelen volt hivatalosan kijelenteni, hogy nem azonosítja magát Jakabék rágalmaival. Most mégis megengedték nekik, hogy megint ők menjenek „magyar” kiküldötték gyanút Stockholmba. Mi akar es lenni? A magyarság arculatosságának elősegítése? A magyar miniszterelnöknek nem volt ebbe az ügybe beleszólása? Less-e valaki, aki szóvá teszi a dolgot a parlamentben?

A háborús nyereség megadóztatása.

A hadiadó kivétele.

Öt hónap óta dolgozik két pénzügyi tanácsos: *Klitusz János* és *Szabó Ákos* s egy számtiszt: *Keledy József* azon a bonyolult munkán, amely hadiadó kivétel néven tartja isgalomban az adóelikkoltskat.

Es az adó a 10 000 koronán felüli jövedelmeket s az 50 000 koronán felüli vagyonekat fogja megadóztatni az állam folyton növekedő kifizésaiak fedezésére s nem osalódunk, mikor azt írjuk, hogy a nagy drágaság elődézésében ennek a készülő adónak is volt szerepe. Mindenestre az áremeléshez egy ok és ürügy.

Olaszi, Velence, Váralja s a Hegy körülbelül 1000 ilyen adóztó produktát. Ujváros, Kélváros szintén ennyit, közel 2000 nagyadófizetőnek lesz tehát, aki akála szerint 360-tól 6000 ig, esetleg 12000 koronáig terjedő évi adót fizetnek majd hadiadó címen. Ehhez jön majd a háborús nyereségadó, amit úgy állapítanak meg, hogy a jövedelem emelkedését nézik 1913 óta s amennyivel emelkedett valakinek a jövedelme, azt megadóztatják. Vallomásokot is vettek mindenkétől, de ezeken elindulni alig lehet, mert sokan, különösen kereskedők, ügyvédek, ügyvédek, kiknek jövedelmét ellenőrizni nem lehet, kis összegeket jelentenek be.

A munka bonyolult, mert az epó réss-

letadatokat sok helyről kell összeszedni és nyomonozni.

Most állítják össze az adójavaslatokat a október 15 én mindenki megtudhatja, mit fizesz hadiadó és háborús nyereség címen. Azután tárgyalás lesz a ott elvárhatják a háborús felgazdagodottak, hogy mily keveset kerestek ők a vérből és ezen vadásból.

A harmadik fiamért . . .

Jönnek asszonyok hozzám, reménykedők és reménytelenek. Sobesültéket hazra kell hozni, jobb itthon, közel, szabadságra kérni katonákat, kutanni eltűnteket, levelesni németül — franciául orosz olasz hadfogásban levőkkel. Azután megcsik, hogy egy szántó embert hoz egy asszony:

— A Fülöp itthon van.

Tudomásul veszem, hogy a Fülöp itthon van.

Tegnap benyitja az ajtóm egy fekete-kendős, görnyedt asszony. Hogy ő hallotta, hogy én már ismerem a járást, hát a fiát hozassam beza az oláh frontól, az árvasszéknek ha alá kellene irni, ő azt felviszi.

Megnyugtatom, hogy nem kell, ő azonban kifejt, hogy most irák a nevére az ura vagyont, ősvagy én a fia jöjjön haza rendbehozni mindent. Talán az árvasszék . . .

— Mióta katona a fia?

— Tizenhat hónap óta van a fronton.

— Hát akkor jár neki két hét. Majd az ezredparancsnoknak írunk.

— Igenis.

Nem ül le, álva felal a kéréseimre. Még két fia katona, egy kis szülő a vagygon, a fia a budapesti . . . ik esetében szolgál. Tábori postai.

Látlék s írom a sorokat:

— Két fiam, József és Imre a mozgósítás idején bevonultak katonáknak.

— Hol vannak? kérdezem.

— Nem tudom. Az árvasszék is keresette őket, nem felalták.

Valami felrezenitő őrsék, riadók. Igen, ezt ismerem, nem felalnak sokáig, azután is kitérő szavakkal, innel-ámmal. Magfordulok s rá nézek az asszonynra, aki égő szemekkel bámul rá a, várakozásteljesen, hogy es most kimondja a titkot. Nem, én fagyelmezett vagyok.

— Igen mondom, bizonyosan foglyok.

— De azokról, a kik akkor foglyok lettek, már jött értesítés.

Hidreget értek, könnyelműen es a számoltatás. Istennem mi lesz, ha minden aya számonkérni majd valakitől a fiát. Szoronganak, tudnak éresem megam, vándló esemeket látok és nem mondhatom, hogy nem vagyok résses. Mindenki az, én is.

Igen, írom a sorokat: Nem találják a két fiamot, a legkisebb, Gyula, az oláh fronton van 15 hónap óta, nem volt egy percig se szabadságon. Hét hónap után két hét jár s ezt kérem fiam számára.

Hirtelen vad indulat fog el és írom:

Es ha nem is volna rá szabály, két fiam már elveszett, minden reményem! Nem vshat el a Haza tölem. Harmadik fiamat legelőbb pár napra szeretném látni, mert ha az is elveszne, azomorú lenne az életem.

— Tarts meg az Isten óltában, moztogja az asszony. Réssitétket basszi a fia-

ról, kis eseteket, míg én a levelem címesem. Aztán kipakol szépen négy tojást és egy stacióli szőllőt.

— Tessék ezt elfogadni.

— Eljaye, hol tanulta ezt?

— Sokat jártam a hivatalokban.

(9.)

Kereseti telepek rokkantak számára.

Az országos hadigondozó hivatal a hadirokkant katonák számára ipari kereseti telepek létesítését vette terveh. Ezen ipari kereseti telepeken azon hadirokkantak lesznek elhelyezendők, kik bűnségük miatt magán munkaadóknál előszerűen el nem helyezhetőek, továbbá, akik már rokkanttá válásuk előtt is a kereseti telep iparágában mint önálló iparos mesterek működtek, vagy mint önálló iparos segédek vagy gyári munkások azon szakban már jártasságot tanultak, illetve akik rokkantságuk folytán előző hivatásukat már nem folytathatják és ezen új iparágba leendő betanításra lehet igényük. Ezen kereseti telepek a hadirokkantaknak nem csupán munkát és állandó keresetet nyújtanak, hanem a kereseti telepen a hadirokkantak és azok családtagjainak szellemi és anyagi jólétének előmozdítására is törekedik.

Az országos hadigondozó hivatal ott fog kereseti telepeket előállítani, ahol a törvényhatóságok, községek, illetve magánosok ezt adományokkal lehetővé teszik.

Az ország területén eddig 4 ilyen kereseti telep létesült és pedig:

1. Kaloosán — Várady L. Árpád őrsék ur föld és pénzbeli adományából,
2. Vácson — a Kobrak cég telepén Pestvármegye áldozatkészségéből,
3. Győr ss. kir. város Győrvármegye áldozatkészségéből Győrből és
4. Szeged város adományából — Szegeden.

A kaloosai telep faipari, a vácsi bőripari jellegű lesz.

Mint hogy a kereseti telepeken rokkant földművesek is lesznek elhelyezve, ezek részére az országos hadigondozó hivatal család háttalépeket akar létesíteni olyképpen, hogy minden egyes rokkant részére egy ház és hozzátartozó kert lenne építendő.

Ezen kereseti telepeken előszerűen az illető törvényhatóság rokkantjai lesznek elhelyezve, másodszorban azon törvényhatóság rokkantjai, melyek kereseti telepen felépítendő családi háshelyek létesítéséhez adományokkal hozzájárulnak.

A fentiek alapján addig is, míg Nagyvárad város törvényhatósága a maga részéről ezen kérdésben határozna, azon közreműködök a város közönségéhez, hogy előszörban a nagyvárad hadirokkantaknak a kereseti telepeken leendő elhelyezését igyekezzenek lehetővé tenni olyképpen, hogy becses adományokkal a kereseti telepeken létesítendő háshelyek építéséhez (egy háshely és a hozzátartozó épületek kb. 8000 koronába kerülnek) hozzájárulnak.

A haza és mindayajunk érdekében rokkanttá vált hősök tekintetük kérő, könnyes szemmel a magyar társadalomra fei, kik nem kérnek egyebet, mint hogy azon föld, melyet ők vértükkel és egészségük árán védelmeztek meg, hátralevő napjaikban el-

terítésüket és nyugalmas megélhetést biztosítson számukra.

Adományokat elfogad és rendeltetési helyére jutat a polgármesteri hivatal (I. em., 2. szám)

Nagyvárad, 1917. évi aug. 21.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

A zöldség és gyümölcs hatósági ára.

Tudomására hozom a város közönségének, hogy az országos zöldség, főzélők és gyümölcs forgalmi intéző bizottság az egyes zöldség és gyümölcsfélékért 1917 évi szeptember hó 1-16i 1917 évi szeptember hó 15 ig közzétett legmagasabb árakat a következőkben állapította meg:

A termék neve:	Ara 100 kilogrammonként koronában		Ara kilogrammonként fillérben
	termelőnél	nagykereskedőnél	kiskereskedőnél
Tök (fősz)	40	50	60
Nyári káposzta	56	70	80
Kelkáposzta	56	70	80
Zöldbab és viaszbab hüvelyes	100	130	144
Kalaráb szokás szerinti levéllel	80	98	108
Paradicsom	46	60	72
Vöröshagyma	100	120	134
Fekkehagyma	200	234	260
Ugorka, aszfaltanak	16	24	30
„ kovásosnak	28	36	40
„ sósba	40	50	55
Asztali tengeri 100 darab	14	17	20
Zöldpaprika, apró 100 darab	3	4	5
Zöldpaprika, töltési való 100 db	6	8	10
Alma, nyári fajalma I.	120	150	165
„ nyári II.	100	125	138
„ kevert	70	85	95
„ hullott	30	36	42
Körte nyári I.	150	180	200
„ II.	120	150	165
„ hullott	40	50	60
Szilva nyári vörös	40-80	55-100	66-114
Ringló	100	135	160
Dinnye sárga faj dinnye	50	70	84
Dinnye sárga köcsönés	26	34	42
Görög fajtájú	44	56	68
Görög közönséges	26	34	42
Őszibarack I.	200	250	300
„ II.	150	200	250
„ III.	80	100	120
Szilva	260	300	320
Dió	300	340	380
Sárgarépa, petrezselyem és pascettinák, még pedig a) zöldje nélkül (levél nélkül)	80	98	108
b) szokás szerinti kevés zöld lev.	70	86	96

Megmarad szeptember 30 ig érvényben:

Vöröshagyma	100	120	134
Fekkehagyma	200	234	260
Dagbhagyma f. évi nov. hó 15 ig	200	240	280

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árat, ha pedig közvetlenül a fogyasztónak ad el, akkor a kiskereskedői árat igényelheti, azonban a helyi hatóság a fent meghatározott maximális árak keretén belül megállapíthatja azokat az árakat,

melyeket a termelő a helyi piacon kisvárosban való elárulás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén kisvárosban való elárulás esetén kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Nagyvárad, 1917. évi aug. hó 29.

Lukács Ödön s. k.
polgármesterhelyettes.

Kereszténység és demokrácia.

Cdnos füzet alakjában most felelt meg Kereszténység és demokrácia címmel az a nagyszabású szent beszéd, melyet dr. Vucskics Gyula prépostkanonok tartott Szent István ünnepeán a székesegyházban. A beszéd tömör vonásokban ismerteti azt az alkotmányt, melyet Szent István szerzett Magyarországnak.

Összehasonlítva ezzel, azt a politikai áramlatot, mely a demokráciát tűzte ki jelzőül a megállapítja, hogy a jószemélyességben volt demokrácia nem áll ellentétben Szent István alkotmányával, vagy az evangéliummal, sőt tulajdonképpen abból származik az egyenlőséggel, testvériséggel és a szabadsággal együtt. Szent István legelső törvényi demokratikusak voltak, mert védtek a szegényt és az el nyomottat, a a jogok gyakorlását a nép számára is biztosították. Szent István alkotmánya azaz az ősi képezi a magyar államélet alapját, ez az alkotmány alapját képezheli a modern údvös fejlődésnek. A beszédnek ez a része nagyon értékes politikai tanulmány eredménye a aktualitásánál fogva mindenképpen érdekos. A beszéd második része Szent Istvánról, a nemzeti első szentjéről dicsekszik. A szónok rámutat arra az el landó esőre: „a csodáttevő szent Jobb-kéz” re a buzdít annak az utnak követésére, melyre ez a szent Jobb mutat: a keresztény felebaráti szeretet és a jótékony gyakorlására. Ezzel buzdít a szónok, magasság szavakban híván fel a hallgatókat a hadiárva támogatására.

Ez a beszéd egyik klasszikus emléke lesz a mai világháborúak a jellemző lesz a kor hitére, felfogására a irányára. Az egyház esél a beszédéből szon a magasság nyelven, mely annak az isteni intőzésnek sajátja, melyen megérzik két évszázad tapasztalata, annak az intőzésnek fonkóli felfogása, mely két erőtlen keresztül látta a népek fejlődését a a különböző irányok elmulását a megújulását.

A füzet a Szent László nyomda r. t. kiadásában, csnos kiadásában jelent meg Kapható nagy lapunk után, mint a templomi könyvtárakban, a városoknál, újrárol és velencei piébánis templomokban. Ára 20 fillér. Az egész befolyt összeg a hadiárva javára van felajánlva, tehát a jótékony gyakorlásában áll.

Legújabb füzöket legolcsóbban
Kosztinbaum Julikánál
lehet beszerezni
Rákóczi-ut (Korona gyógyszerár mellett)
Leibchenek főútrán.
:: Telefonszám 827. ::

A rongy pálinka és a roszutraterés.

Erdemes arcu beszéts a meglepő kifejezéseljes beszédű vádlott állt Szöllőssy Gyula tanácselölök előtt.

— Nagy Gyula a nevem, kocsis voltam Schwarts József lisztkereskedőnél. A rongy pálinka vette el az eszemet. A többi kocsisok pálinkát adtak egy arpon, nem akartam inni, belém diktáltak, hát ittam. Aztán mentünk együtt Bujbás Karácsony kocsisaival a azok letettek itt-ott rizst, lisztet a egyebeket, a végén nekem adtak 8 koronát, hogy az enyém. Sőttem, hogy lopott holmit adtak el. Meguntam ezt az életet a kiléptem a szolgálatból, de még egy jót mulattam a hírhedt „Két Galamb”-hoz címzett lebuiban, ott szállítottam, elittam minden pénzesemet. Este volt, mikor kitörtörogtam, hideg is volt, bementem egy istállóba, a ott lefeküdtem. Klaludtam magamat a mikor kihararom menni, a kapu be volt zárva. Gondoltam, hogy elviszek valamit a eladom, mert nem volt egy fillérem se. Bekujtam a raktárba, ott öszszesomageltam 18 darab szákot: a hónom alá fogva zörgettem a házmasternek, ereszen ki.

A házmaster meglátta a csomagot, megfogott a átadott a rendőrségnek. Lopnam, de az a rongy pálinka, meg a rosz térség az oka. Múkor a szákokat Roth M. Józsefnek adtam el, a ha nem vittam, miadig kérdizte: van a szák? Nem feleltem, erre sört hozott, itatott, mire azt mondtam: jó, lesz szák és csaptam újra Ötven szákot 30 koronáért adtam el neki.

— Volt hatosa?

— Igen, 1914 ben mentem el a harc-térre, ott reumat és szivbajt kaptam, szabadnagoltam.

Az igaztók közül Mózes Áron 53, Róth M. József 56 szákot vitt a vádlottól, atinek gazdasága megbocsátott a így a szolgálatában elkövetett lopás vádjá elcsatt. Csak a 18 szákot kellett neki felelni. Az organdék azsal vélekedtek, hogy szákra szükség volt a főöl-fától vettek székot.

A bíróság (Parrs Farsas és Vajnovszky Vince bírók, Mány Ákos dr. jegyző, Mis-kovszky Jenő ügyész vád és László József dr. védbeszédőnek meghallgatása után az őszinteségével jó benyomást kellet vádlottat 14 napi fogházra itéltek, a két organdék pedig 30-30 korona pénzbüntetésre.

Biharmegye 450 mm. petroliumot kapott szeptember hóra.

A közgazdasági miniszter, Hadik János gróf értesítette tegnap Biharvármegye közgazdasági ügyosztályát, hogy a megye szeptember havi petroliumszükséglete fedezésére 450 métermézes petroliumot utalt ki a Bihar—Szilágyi Olajipar r. t. nál. A petrolium-mennyiségnek azonban a megye csak 10 százaléka felett rendelkezhet, mert a többi 90 százalékot a részvénytársaság régi vevői között közvetlenül fogja szétosztani. Mivel a megye rendelkezésre bocsátott 10 százalék a szükségletnek csak elenyészenen ekevény részét fedzi, Fráter Barnabás alispán táviratilag sürgős előterjesztést tett, melyben a 450 mm. petroliumból nagyobb százalék feletti szabad rendelkezés engedélyezését kéri

Az angolok döntő elhatározása várható.

Budapest, aug. 31. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Amint Londonból jelentik, az angol király többször fogadta Lloyd Georget a pápa békejegyzéke ügyében. Ezzel kapcsolatban a jövő héten nagy elhatározásokat várnak.

..HIREK

Megérkeztek a frontszínház tagjai.

A szeptemberi honvédség legérdekesebb szereplői: a négyes honvédek frontszínházának tagjai megérkeztek. Hatan jöttek frontszínházak, előbb a frontszínház direktora: Ács Vilmos hadnagy, a signum laudis, a nagy esztétikus vívásági érem és a Károly-kereszt tulajdonosa. A kis térszámú csapat jókedvű művésztábor: Garday Géza, Jámbor Lajos, Morvai Lőrinc hadnagyok, Farkas Károly, Fényes Ákos zeneszerek. Ezek fogják felelősségteljesen tenni a nagyváradi szeptemberi honvédszínházát. A színészek ép oly érdekesek, mint a darabok, amiket bemutatnak. Mert ezek a műveit látnak annak arra hívatva, hogy vívmányokat, előadásokat nyújtsanak a harcok tüdőből jövő négyes honvédeknek, hogy felelősségteljesen ott a front mögött a kiállott szellemi veszélyt, De érdekesek a darabok is, amiket bemutatnak. Egész sorozat darabot hoznak, csupa darab, szívet, szellemes, valamennyi, amikben még a négyes honvédek mulattak néhány nap előtt. Ezek a darabok ott születtek a város színházain, ahol csak váróhelyek teremtettek: a négyes honvédek táborhelyein.

Kratóczy Károly ezredes, a frontszínház intézője kétségbeesetten engedte át az ezred színházát az önkormányzatnak, akik már, hogy megmutassák itthon is, hogyan gondoskodik az ezred még a színházokról is a négyes honvédeknek a dúló harcok után.

*** Malatinszky főispán Beöthy Lászlónál.** Malatinszky Lajos Biharvám megye főispánja a mai nap folyamán Fráter Barnabás alispán és Fráter Iván főispáni titkár társaságában autón Arpádra utazik, ahol meg fogja látogatni Beöthy László v. b. t. t., volt kereskedelemügyi minisztert, a megyei munkapárt vezetőjét. A látogatás újabb bizonyítéka annak a bizalomteljes viszonyoknak, melyet az új kormány főispánja és a megyei munkapárt között Malatinszky főispán közvetlen egyénisége teremtett.

*** Miniszterek utazása.** Budapesti jelentik: Mezősely földművelésügyi miniszter Gyöngyösré utazott, hogy meggyőződést szerezzen a lakosság állapotáról. Földes Béla miniszter vasárnap utazik Eberhardra a még mindig betegeskedő Apponyi meglátogatására.

*** Nem bomlik a munkapárt.** — Fővárosi tudósítónk jelenti: A Budapesti Tudósító megcáfolja az Esti Újságnak azt a híreit, mintha a munkapártból többen kilépnének. Bogdán Zoltán, akiről a lap azt írja, hogy kilépné akár, — már két éve meghalt.

*** Fráter Barnabás alispán Érsemjénben.** Biharvám megye alispánja, Fráter Barnabás tegnap aug. 30-án a déli utáni vonatral Érsemjén birtokára utazott. Az alispán egy napi tartózkodás után ma délelőtt már vissza is tér Nagyváradra.

*** A városi főispán hivatalában.** Ember Géza főispán megkezdte hivatalos működését a első aktója az a hivatalos jelentés volt, amelyben Ugron Gábor belügyminiszternek bejelentette, hogy a titkos elítelt, a társai sémjelműt és a titkos levéltárat átvette. Ezenkívül tömörített filmelőírói körrelmet intézett el, amelyeket most nyújtottak be. A főispán kemény munkával ellátta az összes beadványokat a bíráló adminisztratív teherrel, mely a törvényesékről kivált kollégái elismerését, itt is nagyzerősen érvényesült. Nagy munkakerék bizonyult a főispán, aki a városi ügyekben egyre másra hallgatja meg a referenseket. Eddig nincs titkárság, csupán egy titkárja és Zöld Magda, a gyakorlati géphírnő. Szó van arról, hogy a város megítéli a főispánt ideiglenesen a 9 előző Cseresznye Béla dr. tanácsost engedni át a főispáni titkári székbe, azaz Cseresznye Béla dr. székfoglaló állását második I. eljegyzési állásba sorolják át.

*** Eljegyzés.** Bárcsy István polgármester és felesége, Koröczi Irén örömmel tudatja, hogy Irén leányukat ipp, érkeszti, bélmestri és rozogai Fráter Iván tartalékos huszárhadmegy eljegyezte.

*** Nőnevezés.** A nagyváradi kir. főegyes Grauer Sándor kolozsvári kir. járásközlési elnököt a nagyváradi ügyészségben irnokká nevezte ki.

*** A vasúti tolvajbandát nem detektívek fogták el.** Szardai ezredvezető megírta, hogy a rövid idő óta működő vasúti tolvajbanda egy három tagból álló tolvajbandát fogott el ép akkor, midőn egy induló tehervonat gyorsán közeljében javában dolgozott. Ezzel azonban ma megjelent szerkesztőségünkben Gallovits József már. közirányító, aki annak megállapítását kérte, hogy a tolvaj kisegítő feladatok: nem a detektívek, hanem hossza figyelés után 5 óra telten és 6 óra ut. A detektíveknek mindössze annyi szerep jutott, hogy az általa Lukács hivatalnoknak átadott három tolvajt további eljárás végett átvették.

*** Burgonyát árul a város.** Tudatom a város közönségével, hogy további intézkedésig a burgonya árulását szombattól 1917 szeptember 1-től kezdődőleg az elant következő helyeken elrendeltem: Szent László-téri városi söldség elárulási helyen, Szent László-téri városi burgonya és hagyma raktárhely, Temető utcai elárulási hely, Templom-téri elárulási hely, Aradi uti elárulási hely, Várkapu-utcai elárulási hely (Ujvilág kávéház mellett). A régi és még érvényben lévő burgonyajegyek alapján egy egy személy hetenként és személyenként egy fél kg. burgonyánál többet nem igényelhet. A burgonya kilogrammonkénti ára 60 fillér. Nagyvárad, 1917 augusztus 30-án. Lukács

Ödön polgármesterhelyettes. — Most, legelőbb amíg a közület tart, tehát burgonyából jut a város közönség.

*** A fűrabbi ur nemes lett és nyiltterez.** A „Szabadság” tegnapi számának „Nyiltterében” a következő sorok jelentek meg:

Köszönetnyilvánítás.

Öfelsége legmagasabb elhatározása engem a „Kiskunhalassy” nemesi előnévvel tüntetett ki. Kollégáim és jóbarátaim jókívánataikkal megüdvözöltek. Igentisztelt kollégáim és barátaim üdvözlőit bálásköszönettel viszonzom.

Biharderecskén, 1917 augusztus 17-én.

Kiskunhalassy Szófer Sámuel.

kerületi fűrabbi, ros. tábori lelkész.

A legújabb magyar nemes a predikátumában két s sel és y nal ösmagyarkodik, de azért hogy a Szófernek se haragudjanak, mint res. tábori lelkész szerepel a tartalékban. A humoros hangú nyiltterben azért a legjobb humor a szedőtől származik: Szófer ur, ha két s-sel és y-nal lett is magyar nemes, nyiltterezéséből kivételkéleg bizony ma is csak fűrabbi.

*** Olcsóbb lett a marhabús.** Tudatom a város közönségével, hogy a marha és borjúbús árát szeptember 1-től kezdve a következőképpen állapítottam meg: Marhabús I. rendű 1 kiló 7 korona. Marhabús II. rendű 1 kiló 6 korona 80 fillér. Marhabús növendék 1 kiló 6 korona 20 fillér. Marhabús kecske 1 kiló 7 korona 10 fillér. Borjúbús hátulja 7 korona. Borjúbús eleje 6 korona 60 fillér. Nagyvárad, 1917 augusztus 31-én. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

*** A harmadik városi konyha.** Az Aradi Közlöny-ben olvastuk, hogy a nagyváradi közönség elterjedt sikere arra buzdította Arad közvéleményét, hogy a téli előrelátható nélkülözésének elhárítására a közvélemény elismeréséből nehézségeinek leküzdésére városi konyhák létesítését követelje. Nálunk két konyha működik igen jókora hatással: a Körös utcai és a Sárosványi utcai városi konyha. Lukács Ödön főjegyző már rég tervezte a harmadik városi konyha felállítását a város közepén, azonban a városi kerületet nem tudott garantálni adni arra, hogy kellő mennyiségű főzeléssel ellássa az étkezt. Most már oldalról szerették be a főjegyző közeledését és a téli szükségletet is ellátta, ennek folytán a harmadik városi konyha berendezése a közönség által megtörtént. A konyha valószínűleg a Bömer tér közelében lesz a szomszédos Weis-pöcker Frigyesné vagy Várkonyi Gáborné házi fel a közönség elismerésére.

*** Gazdag volt a piac tegnap.** A nagy eső hatása tegnap jelentkezett a nagyváradi piacon. Sok szép élelmiszer, söldség, gyümölcs került eladásra, sok volt a paradicsom és az uborka is. A söld báb a szarvaság miatt hiányos. A közönség ellátta magát mindenből, kiérte bővebben is, mint kellett volna. Megrohanták a felvásárlók a nyakra főre vásároltak. A maximális hátránya tegnap derült ki, szőlőt lehetett volna 2 koronájával venni, de a 320-as árat nem saáj volt megadni. A tököt a város 30 fillérjével maximálta, a söldségközpont 60 fillérre emelte fel, holott tegnap 10 fillérjével kiállónként akadhat volna bőven tök. A szőlőnél és a töknél a maximális a vásárlókra káros volt, a helyes áralkutást megakadályozta.

Halálozások. **Borbély Kálmán** nyug. kir. műszaki tanácsos f. hó 31-én d. u. 1 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek újratelvétele után életének 61 ik, boldog bánasságának 26 ik évében elhunyt. Földi maradványai f. évi szeptember hó 2-án d. u. 4 órakor fognak Árvaház-utca 3. sz. gyászházánál a római kath. Egyház szerzetesei szerint bezenyeltetni és az olasz temetőben levő szeládi sírhelyen örök nyugalomra tétetni. Az engedélyt szeptember 3-án f. évi szeptember hó 4-én reggel 7 órakor fog az olasz plebánia templomában az Egész Urának bemutatni. Az elhunytat ösvégye, gyermekel és kiterjedt rokonság gyászolja.

Ó. v. Takács Antal született Vigh Apollónia folyó hó 31-én reggel 2 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek újratelvétele után életének 62 ik, özvegyének 5 ik évében elhunyt. Temetése folyó hó szeptember 2-án délután 11 órakor a Téplavó-utca 17. számú szeládi házában a római kath. egyház szerzetesei szerint fog végbemenni. Az engedélyt szeptember 3-án délután 9 órakor fog az olasz plebánia templomában az Egész Urának bemutatni. Az elhunytat gyermekel és kiterjedt rokonság gyászolja.

A petroleum ára. Tudatom a város közönségével, hogy a petroleum árát 1917 szeptember 1-től kezdve a következőkben állapítottam meg: 1 liter 60 fillér, 1 kilit 72 fillér. Nagyváradi, 1917 augusztus hó 30-án. Lukács József polgármester helyettes.

Iparvauut a Drágán völgyében. A kereskedelemből mintáster értékelte tegnap Fráter Barnabás elispánt, hogy a Magyar Államkassza Kőszegbánya rt.-nak engedélyt adott egy 45 km. hosszú keskeny vágány iparvauut létesítésére, mely Csanada és Kiszabás között a Drágán völgyében fog végigvonulni. Az iparvauut Biharvármegye legszűkebb vidékének aszaktérrelése érdekében létesül.

A vérszopó. (A Vigadó új slágere.) Hatalmas népszerűségre lelt a Vigadó mozgószínház mi műsorán. „A vérszopó” az ujdonság címe. 4 felvonásos slágerdarab a művésztársulat előadásában. Emellett érdeklőzők háborús felvételek és egy pompás viaszjáték egyszemélyi kiállítását műsorán. Előadások szombaton és vasárnap délután 3 órakor kezdődnek.

Jó tanuló V. gimnázis a I-ső vagy II-ik gimnázistai tanítását vállalja. Cím a kiadóban.

Különféle íróasztalok eladó a Polgári takarékpénztárban.

Egy harmadik polgári osztályú kisleányom mellé keresek vidékre okleveles tani ónt. Címem megtudható a kiadóhivatásban.

Most az ideje a szőrmék festésének, eszkefűgőnyök tisztításának, mint a utcai festés, férfi- és női ruhák tisztítása, gyászruhák ruhák elszőrendő kivételben festetnek Haltenberger Vilmos telmestér és vegytisztító gyárában Nagyváradon.

140-es cukorka, esokoládé áru, likörök, konyak, törköly, salivorium, seprő, rumok, borok, gyümölcsök (1/2 kgr. üvegekben) nagyban és kisinyben kapható **ASZÓDI MIHÁLY** Kossuth-utca Sas palota.

Fischer Ervin féle zenekolában a beiratkozások szeptember hó 1-én kezdődnek, naponta d. e. 9-12 ig, d. u. 4-6-ig eszközölhető. Szeládi u. 2. sz. Telefon 14 74. Csakis államilag képesített tanók.

URANIA MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Szombaton
Uj műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

Kiadó Rimanóczy-utca 13. számú házban 4 utcai szoba, 1 utcai szoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás, mely irodahelyiségeknek is alkalmas, folyó évi augusztus 1-től. Értelmezni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárban, Telski-utca.

Több darab föld a város belterületén előnyös fizetési feltételekkel eladó. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyváradi, Bémer-tér.

Igazságszolgáltatás.

Ésküdték szeptemberre.

A királyi törvényességi tanácsa **Mórá Pál** dr. elnökségével tartott ülésében (Táray Kálmán és Poyvár Sándor bírák, Nesztor József dr. ügyész, Róts Kálmán dr. jegyző) a következőket sorolta ki esküdtékek 1917 szeptember hó 17-től október hó 2-ig terjedő időre:

Szentner Pál dr. jogakadémiai tanár, Ravasdy Lajos ny. megyei írnok, Mendii Gyula serfészeskereskedő, Marossy Ferenc szőlész, Mány Mihály ny. író, Lévai András kőbányász (B. Ujfalú), Kiss János közigazgató, Kiss Endre tanító, Uj. Kertész Lajos földműves, (Sarkad), Jász Sándor földműves (Kismarj), Uj. Gyulai Lajos földműves (Nagyszalonta), Gyulai István földműves (Nagyszalonta), Fehér Gyula dr. ügyvéd (Nagyszalonta), Földi Dénes földm. (Biharpuszt), Csapó Zoltán pénzügyi szakújszt, Bihar János tanító (Bazsaly-ujfalú), Berey András földműves (Nagykepek), Sasfalvy József földműves (Biharpuszt), Váradi Gábor földműves (Nagyszalonta), Várady István tanító, Urán Mihály cipész, Triznai Géza bádós (Nagyszalonta), Tóti Miklós kórházi ellenőr, Tóti Mihály dr. tanár, Tóbiás Miklós püsp. ördömmester (Bálsztye), Tapfer Albert fodrász, S. Sándor bankfőnök, Szirmai Lajos szobor, P. Szemes István gazdálkodó (Nagyszalonta), Széll István serfészeskereskedő (Nagyszalonta).

Pótküldtekek: Benesik Károly ny. pü. főtanácsos, Csizsády Jermias heales, Galló László püspökségi főszolgabíró, Gyula László hástulajdonos, Halmas András tanító, Kolláti Károly esztanadla, Pándor Sándor magtárs, Solyom Gyula író, Szemes Ferenc dr. és Szigeti Gábor író.

SZERKESZTOI POSTA.

Vasutas. Mindenki tudja, hogy a vasutas a legidegesebb munkát végzi a mai rettenetes időkben s emellett alig van, amiből megéljen, ruhája lelesik róla. Ennek dacára heroikus önmegtartózással végzi szolgálatát s soha senki sem hallotta még, hogy visszaélt volna helyzetével akár az utasokkal szemben, vagy a rábizott áruszállítványokkal szemben. Az eddig elkövetett lopások ideiglenesen alkalmazott kiegészítőktől származnak, akik nem vasutasok, nem céljuk a vasutnál maradni, csak a náboru végét várják, hogy odébb álljanak, mikor felmentésre nem lesz szükség. A nyomor nagy bünszerző. Nem célunk ezeket a megtévelyedett embereket védeni, de azt hisszük, ebben találja bűnük mértékét és magyarázatát.

VIGADÓ MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Szombaton
Szenzációk új műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTTÉR.

HETI ÁRJEGYZÉK.

II. $\frac{1}{10}$

VI. 1

Befőttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények
leszállított olcsó árakban.

PORCELLÁN MOZSAR, UTOVEL . . .	6-
Mély és lapos tányér finom porcellán . . .	70-
Csemegés kis . . .	40-
Tésztástál 6 személyre . . .	8-
Sültástál 6 személyre . . .	8-
Főzelékástál 6 személyre . . .	8-
Salátástál 6 személyre . . .	8-
Levesfazék 6 személyre . . .	4-
Mártásos csésze 6 szem. . .	1-
Sótartó fogvájós 6 szem. . .	120-
Vizes kancsó 6 személyre . . .	8-
Vizeskészlet szines finom festéssel . . .	4-
Boroskészlet szines . . .	4-
Söröskészlet szines . . .	4-
Liköröskészlet szines . . .	4-
Befőtteskészlet Cujatály fehér . . .	4-
Majolika cukortartó diszes . . .	4-
Majolika vizeskancsó szines . . .	4-
Feketés gyermek készlet . . .	8-
Kávés gyermek készlet . . .	8-
Majolika állvány szines . . .	6-
Teáskészlet szines aranyozással . . .	10-
Kávékészlet szines aranyozással . . .	10-
Feketés készlet szines aranyozással . . .	12-
Mosdókészlet szines roccoco . . .	12-
Majolika fali sótartó szines . . .	8-
Majolika fűszertartó nagy . . .	3-
Majolika fűszertartó kicsi . . .	1-
Porcellán fehér teáskanna . . .	2-
Porcellán fehér kávéskanna . . .	2-
Porcellán fehér teáscsész . . .	80-
Porcellán fehér kávés csész . . .	80-
Porcellán fehér gyümölcstányér . . .	80-
Edzőkészlet szines, sz. aranyozással . . .	50-

Konyha berendezési főzőedények, eszkefűgőnyök, Lámpa-árak, Tükrök, Képkeretezés.
:: Ablak üvegezés. ::

Aránk viszonteladóknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVÉREK

füveg, porcellán lámpa és táblalüveg nagykereskedés.

Nagyváradi, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszervező: **DR. KRÓKOR ALADÁR** Feloldó szervező: **DR. PAPP KÁROLY**

Árverési hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy Szentjobbon 150 hl. egyszer lehuzott s Micskén 104 hl. lehuzatlan, 1916. évi termésű bort, Herz József margittai lakos kárára és veszélyére, nyilvános árverésen eladunk. Árverési feltételek:

Az árverés Szentjobbon 1917. szeptember 3-án, délután 5 órakor, Mészáros Istvánnak a Nagyhegyen levő pincéjénél, Micskén pedig másnap, azaz 1917. szeptember 4-én, délután 6 órakor, Zöld Gábornak lakásán kezdődik s az ott közlendő helyeken, ott folytatatik, ahol az árverés alá kerülő bor van. A bort a legtöbbet ígérőnek adjuk el, azonnali készpénz fizetés ellenében. A bort azonnal át kell venni és a vevő saját hordójába átüríteni. Az árverés kir. közjegyző jelenlétében fog megtartatni.

Kelt Székelyhidon, 1917. aug. 29.

Salamon Léviné és Klein Mórné
szentjobbi lakosok.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-párok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtatnak.

**Betűszedő tanulóknak
fiú és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik**

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

**Vizvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.**

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

IZSÁK LIDIA

**Előrendő
társaságon**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda épületében.

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Sziliget-színház
művészeti egyesü-
letének igazgatója.
Tiszteletokat és átala-
pítást kívánunk.
Főzők mérési utca a
legrövidebb idő alatt
alkészítenek.

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett
a Várkapu-utca 4. és 6. számú,
a Szent János-utca 30. számú,
a Széles-utca 1. számú, mely
közvetlen a 3. vashíd-szomszéd
ságában van, valamint a Vizve-
zeték-utca 54. számú ház. Érte-
kezhetni lehet a Nagyvárad
Kereskedelmi és Forgalmibank-
nál Rimanóczy-utca 6. sz. alatt.

Fekete-Györösön Tenke
mellett 134 kishold föld
tanyával és belsőséggel,
melyen szép és megfelelő
lakás van, szabad kézből
eladó.

Értekezhetni Nagyváradon az
Általános Takarékpénztárnál.

**Vizvezeték és mű-
bádogos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl**

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

TÜZIFA

Waggon tételben, méter
számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNÉL

Szarvas-sor 27. Stern palota.
Telefonszám 10-13.

Megrendeléseket felvesz

BÁNYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszky-u. 2. Nagyhidő.
Telefonszám 14-55.

Erzsébetligeten lévő 4 új föld-
szintes házban egy és kétszobás
lakások azonnal és nov. 1-re.

Eladó.

Értekezni lehet a 3-ik épületben lakó
házmesternél, vagy INCZE irodában
Bémer-tér 3. sz. alatt.

**Nagyvárad legszebb kirándulóhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő**

Nagyvárad mellett

Fürdőzem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását
már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz,
csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.
500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész
telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó
forrásvízzel, uszásianítás, napfürdő, homokbánya. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.